

Crítica

POESIA

Manuel Forcano, *Corint*.
Premi Jocs Florals de
Barcelona. Col·lecció *Els
Llibres de l'Óssa Menor*.
Edicions Proa.
Barcelona, 2000.

La delicadesa

SEBASTIÀ ALZAMORA

De vegades tenim la sort de ser contemporanis de llibres excel·lents, fins i tot admirables, llibres que ens enlluernen i que, a mesura que els llegim, o quan en concloem la lectura, ens deixen amb la certesa d'haver incorporat una experiència important en les nostres biografies. Quan això –que és molt infreqüent– succeeix, un no pot evitar fantasiejar i imaginar-se anys –de vegades molts anys– enrere, sostenint dins les mans un exemplar de la primera edició d'un llibre que després ja ens ha arribat a nosaltres sota el prestigi del clàssic, i preguntar-se si s'esdevindrà el mateix amb aquella lectura que ens acaba de subjugar. Si, en definitiva, el temps confirmarà la intuïció del nostre gust i alimentarà, així, la nostra vanitat de lectors, que és una vanitat que també existeix i és tan respectable i ridícula com totes les altres.

Aquesta sensació, ja dic, és molt rara, i més en temps com els nostres, en què llegim –i escrivim– de la mateixa manera que fem la resta de coses: compulsivament i a la mala. Però n'hi ha una altra, de sensació, una altra possible gràcia de la lectura, que és encara més insòlita i difícil de trobar: la de sentir-se emocionalment implicat amb un text, la de percebre, com es percep el miratge d'un oasi enmig del desert, que aquest o aquell poema, aquells mots, han estat confegits per i per a nosaltres, que algú està explicant al món allò que portam sepultat dins de nosaltres mateixos, i que nosaltres mateixos no sabríem anomenar amb tanta precisió i amb tanta capacitat de matis i de suggeriment. Aquestes sensacions, totes dues, són les que ha suscitat a un servidor la lectura del poemari *Corint*, de Manuel Forcano (premi Jocs Florals de Barcelona 2000), de manera que, si voleu un consell, estalviau-vos el que resta de ressenya i senzillament anau, adquiriu el llibre i llegiu-lo.

En cas que no hagueu seguit el meu consell, intentaré dir-vos-en alguna cosa més concreta. En realitat, *Corint* no fa altra cosa que confirmar allò que d'alguna manera sabem els lectors dels anteriors llibres de Forcano (*D'un record a l'altre*, *Les mans descalces* i *De nit*), o els coneixedors de la seva tasca

Manuel Forcano rebent el guardó dels Jocs Florals de mans de l'alcalde de Barcelona, Joan Clos

com a traductor de poetes hebreus lírics com ara Iehuda Amikhai i Pinkhas Sadé. Això és: que Forcano és un poeta capaç de fitorar els peus en el lirisme clàssic d'un Horaci o d'un Catul i des d'allà saltar cap a una expressió plenament moderna sense deixar d'atendre ni per un moment el requisit de conciliar veritat i bellesa. Que era un devot i un sibarita de la gràcia tal com l'entenia Schiller, però amb la inflamació idealista romàntica convenientment apaivagada per les dosis justes de neoclassicisme noble i per un sentit de l'exquisidesa que el connecta, de forma indistinta i ja en el segle XX, amb Kavafis o amb el millor Cummings. Que en Manuel Forcano era un elegant impenitent, un aristòcrata sense punyetes i un constructor heterodox, però pulcre, del vers i de l'estrofa. Sí: sabíem tot això però d'una manera dispersa, fragmentària, incompleta, en forma de llampecs especialment brillants que recorrien els seus llibres anteriors. *Corint* ens ofereix més del mateix però des d'una major cohesió, des d'una respiració encara més ben acompassada, des d'una plenitud només atribuïble al poeta

ja madur però a qui encara se li estenen al davant els camins de totes les aventures. *Corint* descorre definitivament les cortines i ens ofereix una finestra nítida per contemplar el panorama sencer, i intuir el territori que s'oculta rere l'horitzó i que un dia serà també nostre. Nostre i –sobretot– de Manuel Forcano.

VERSOS DE VINYOLI

Corint s'estructura en tres parts titulades amb extractes dels versos de Joan Vinyoli que, en forma de cita, encapçalen el llibre, i que ja contenen la mateixa barreja de sensualitat i espiritualitat que són característics de l'estil i el pensament forcanians (!): *Dàtils de Palmira*, *El be rostit de Pasqua* i *Les panses de Corint*. La divisió, tanmateix, és arbitrària: en el fons, tots els poemes parlen de les mateixes coses, i, per damunt de totes, d'una molt en particular: el goig de viure. Ara, no entengueu amb això que estam parlant d'una poesia bajana, tova, que es complagui en si mateixa i en la pròpia buidor de repetir quatre tòpics mal apresos a propòsit de la presumpta meravella de la vida humana. El goig de viure de Manuel Forca-

no és veritable, i, per això mateix, dur i plaent alhora. El goig de viure segons aquest poeta no nega ni obvia el mal, ni s'arrossa a l'hora de considerar-lo o d'anomenar-lo, ni tan sols quan l'anècdota del mal arriba a assolir la categoria de la mort. A més d'això, els poemes de Forcano parlen de desamor, de llunyania, de solitud, de comiats i de nostàlgia. Però també de pianos esplèndids, de cossos emergint del mar, de cossos que es tensen per la passió, de Gauguin a Tahiti, de Marco Polo a la Xina, de Píndar, d'Ausoni i de Galè. De *Corint* com una nova Ítaca construïda dins la memòria de la imaginació, de mitologies reinterpretades en clau sentimental. Sense afectació ni pedanteria, sinó amb la discreta exactitud de qui explica honestament el seu món. I amb suavitat, a força de juxtaposar amb ferma delicadesa els bocins de dolor i d'alegria, Forcano ens acaba convencent de fins a quin punt aquesta vida val la pena. Val la pena i val el goig. En el pròleg, Biel Mesquida ho retrata: "Forcano no pinta els cossos desitjables sinó que crea el desig corporal [...]. Així el poeta inventa una àmplia metonímia del desig i pro-

dueix una escriptura infecciosa que vessa i contagia el Lector del desig mateix amb el qual ha donat forma a les coses".

INTEL·LECTIU I SENSITIU

Desig, espera, nostàlgia, passió, memòria. La vida intel·lectual i la vida sensitiva. L'educació sentimental i l'acceptació de la desfeta. Potser, ja ho hem dit, l'estructura no acaba de ser clara, o el poeta incorri en un petit abús del recurs de la comparació o de la contraposició entre l'Orient ideal i la carregosa immanència de la pròpia ciutat natal. Tot plegat, minúcies que després es veuen compensades per versos memorables, per poemes que s'enganxen al cervell i al cor sense remei (per exemple la *suite Viena*, de deu poemes, que constitueix una representació exacta d'allò que acostumam a entendre com a bellesa), per poemes d'aquells que, en un determinat moment, ens encenen una llum que ja no s'apaga, per un llibre al qual reconeixem la capacitat improbable de fer-nos companyia quan ens fa més falta, i d'aproximar-nos al que Biel Mesquida diu al pròleg de l'edició: "L'etern: allò que ara mateix s'aixeca com a clàssic".

JORDI GARCIA